

Her gjennomføres ombrukskartlegging av bygning for å identifisere bygningskomponenter som er egnet for ombruk. Gjennbrukbare komponenter mellomlagres for ombruk. Foto: Resirqel AS

Påbudt å kartlegge egnethet for ombruk ved riving

Nå må du kartlegge hvilke deler som kan få nytt liv, om du skal rive en bygning. Byggforskserien gir gode råd om prosessen.

Ida Lund Segtnan
Sintef

I Norge rives det mellom 10 000 og 20 000 bygninger hvert år. Noen rives før normert levetid, selv om de har fullt brukbare bygningskomponenter med god restlevetid. Ved å ta vare på disse komponentene reduseres klimagassutslipp og skader på naturen som følge av redusert ressursbruk.

Fra 1. juli 2023 ble det pålagt å gjennomføre en ombrukskartlegging av bygningskomponentene som skal fjernes. Da var overgangsordningen for kravet som ble innført i TEK17 i juli 2022, over, og man kan nå ikke lenger velge å følge tidligere regelverk.

I tillegg må man utarbeide en rapport som beskriver alle bygningskomponenter som er egnet for ombruk.

Ny anvisning gir råd og eksempler

Byggforskserien 700.803 Om-

brukskartlegging av bygninger forklarer hva ombrukskartlegging er, og hvilke myndighetskrav som gjelder. Anvisningen er helt ny, og gir råd om planlegging og gjennomføring av en ombrukskartlegging og hvordan man kan vurdere egnethet for ombruk.

Det gis eksempler på spesielt egnede bygningskomponenter, og hvilke kjennetegn man bør se etter. Anvisningen gir også råd om utarbeidelse av rapport, og om hvordan man kan bruke ombrukskartleggingen videre i et ombruksprosjekt.

Systematisk gjennomgang

En ombrukskartlegging er en systematisk gjennomgang av bygningskomponenter i en bygning eller et område for å vurdere egnethet for ombruk. Kartleggingen tar vanligvis utgangspunkt i en visuell befaring uten inngripende tiltak i konstruksjonen eller overflater.

I henhold til TEK17 skal det gjennomføres en ombrukskart-

legging ved søknadspliktige tiltak i eksisterende boligblokk eller yrkesbygning når tiltaket omfatter:

- vesentlig endring, herunder fasadeendring, eller vesentlig reparasjon av bygningen dersom tiltaket omfatter mer enn 100 m² BRA av bygningen
- riving av bygning eller del av bygning som overskrider 100 m² BRA
- oppføring, tilbygging, påbygging, underbygging, endring eller riving av bygninger, konstruksjoner og anlegg dersom tiltaket genererer over 10 tonn bygg- og rivningsavfall

Vurdering av egnethet for ombruk

De aller fleste bygningskomponenter kan i prinsippet ombrukes. Likevel er det noen konstruksjonsmetoder eller egenskaper som gjør en del komponenter uegnet for ombruk. Hva som kan ombrukes, vil også endre seg i takt med utviklingen av markedet for ombruk av

produkter til byggverk og avhenge av miljøambisjonene til brukeren. Kartleggingen kan brukes i ombruksprosjekter

Motivet for å bestille en ombrukskartlegging kan variere fra å oppfylle kravene i TEK17 til å bruke den i en videre ombruksprosess, for eksempel som del av et bærekraftsprogram eller en sertifiseringsordning. Å kartlegge ombruk kan være del av byggherrens miljøstrategi, eller det kan være nedfelt i miljøoppfølgingsplaner.

Anvisningen i Byggforskserien beskriver også hvordan ombrukskartleggingen kan brukes i et ombruksprosjekt. Den tar for seg hva man bør tenke på ved ytterligere kartlegging og vurdering, forhold rundt dokumentasjon av ytelse samt demontering, transport og mellomlagring.

Resirqel AS har bidratt som forfatter av anvisningen.